

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (O. Parfeni)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (L. Bulgac, G. Dașchevici, S. Gîrbu)

Instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău (L. Bulgac, G. Dașchevici, A. Panov)

DECIZIE

27 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul depus de Cooperativa de Întreprinzător „Fruva Natural”, reprezentată de avocatul Roman Doroftei,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cooperativa de Întreprinzător „Fruva Natural” împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva încheierii din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Cooperativa de Întreprinzător „Fruva Natural”,

c o n s t a t ă :

La 07 martie 2017 Cooperativa de Întreprinzător „Fruva Natural”, reprezentată de avocatul Iuliana Pascal a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, solicitând anularea actului de inspecție nr. 123/is/2016 din 04 noiembrie 2016, procesului-verbal nr. 123/5590 din 08 noiembrie 2016 și procesului-verbal nr. 9 din 09 decembrie 2016 al ședinței grupului de lucru cu privire la asigurarea executării Hotărârii Guvernului nr. 910 din 25 iulie 2016, încasarea sumei subvenției în valoare de 2132090 de lei și 10 000 de lei cheltuieli de judecată.

Prin hotărârea din 17 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani s-a admis acțiunea Cooperativei de Întreprinzător „Fruva Natural”.

S-a anulat actul de inspecție nr. 123/is/2016 din 04 noiembrie 2016, procesul-verbal nr. 123/5590 din 08 noiembrie 2016 și procesul-verbal nr. 9 din 09 decembrie 2016 al ședinței grupului de lucru cu privire la asigurarea executării Hotărârii Guvernului nr. 910 din 25 iulie 2016, în partea prin care s-a menținut

neeligibilitatea dosarului de subvenționare nr. 1.6.1/1608RS1090 depus de Cooperativa de Întreprinzător „Fruva Natural”.

S-a încasat din contul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură în beneficiul Cooperativei de Întreprinzător „Fruva Natural” suma subvenției în valoare de 2 132 090 de lei și 10 000 de lei cheltuieli de judecată.

Prin decizia din 20 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul depus de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, s-a casat integral hotărârea din 17 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și s-a pronunțat o hotărâre nouă de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

Prin decizia din 18 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul depus de Cooperativa de Întreprinzător „Fruva Natural” și s-a casat integral decizia din 20 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Prin decizia din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul depus de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și s-a casat hotărârea din 17 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și s-a emis o hotărâre nouă de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

Prin încheierea din 20 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție, s-a considerat inadmisibil recursul declarat de Cooperativa de Întreprinzător „Fruva Natural”.

La 23 august 2019 Cooperativa de Întreprinzător „Fruva Natural” a depus cerere de revizuire împotriva încheierii din 20 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție.

Prin încheierea din 16 octombrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Cooperativa de Întreprinzător „Fruva Natural” împotriva încheierii din 20 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție.

La 14 noiembrie 2019 Cooperativa de Întreprinzător „Fruva Natural” a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În temeiul art. 449 lit. b), c) și h) din Codul de procedură civilă, Cooperativa de Întreprinzător „Fruva Natural” a indicat că i-au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei, care nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute anterior; instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces, precum și Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

A menționat că nu a fost citată și atrasă în proces societatea comercială „Ecomolcom” societate cu răspundere limitată or, pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani se află cauza unde Cooperativa de Întreprinzător „Fruva Natural” figurează în calitate de intervenient principal. Ilegalitatea actului de inspecție nr. 123/is/2016 din 04 noiembrie 2016 se confirmă prin faptul că acesta nu a fost semnat de al treilea inspector, membru al grupului participant la control, Simion

Corina, reprezentant al Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, Secția Teritorială Bălți.

Potrivit conturilor contabile 121, 123, 124, anexate la materialele dosarului, se confirmă faptele menționate în actul de dare în exploatare din 01 septembrie 2016 și anume că, depozitul frigorific a fost dat în exploatare în luna iulie 2016, precum și reflectă începerea calculării uzurii depozitului frigorific cu aceeași lună, ceea ce demonstrează că actul de dare în exploatare a utilajului și echipamentului tehnologic nou din 01 septembrie 2016 corespunde condițiilor legale, iar decizia inspectorilor este arbitrară și ilegală, fără suport probant.

Actul de inspecție și control în teren nr. 123/is/2016 din 04 noiembrie 2016, procesul-verbal nr. 123/5590 din 08 noiembrie 2016 și procesul-verbal nr. 9 din 09 decembrie 2016 al ședinței grupului de lucru cu privire la asigurarea executării Hotărârii Guvernului nr. 910 din 25 iulie 2016, sunt ilegale emise contrar legii în vigoare, conținând date denaturate, întocmite în mod arbitrar.

Actul de instalare și dare în exploatare a utilajului și echipamentului tehnologic nou din 01 septembrie 2016 a fost vizat și coordonat de trei autorități publice și anume: Direcția Agricultură și Alimentație Râșcani, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și Secția Teritorială Bălți a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, care nu au fost atrase în proces.

Întru evitarea admiterii unei încălcări a dispozițiilor statuate la art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului, a solicitat Cooperativa de Întreprinzător „Fruva Natural” inițierea procedurii de revizuire.

Prin încheierea din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Cooperativa de Întreprinzător „Fruva Natural” împotriva deciziei din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

La 17 decembrie 2019 Cooperativa de Întreprinzător „Fruva Natural”, reprezentată de avocatul Doroftei Roman a depus recurs împotriva încheierii din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de revizuire, cu rejudecarea cauzei.

În motivarea recursului avocatul Doroftei Roman a invocat că încheierea din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău este nemotivată, cuprinde dispoziții contradictorii și nu este clară, deoarece în partea motivată a încheierii s-a menționat că cererea de revizuire a fost înaintată de Cudrițchi Nicolae și Cudrițchi Svetlana, iar în partea dispozitivă că se respinge cererea de revizuire depusă de Cooperativa de Întreprinzător „Fruva Natural”.

Curtea de Apel Chișinău nu s-a expus asupra argumentului că actul de instalare și dare în exploatare a utilajului și echipamentului tehnologic nou din 01 septembrie 2016 a fost vizat și coordonat de trei autorități publice și anume: Direcția Agricultură și Alimentație Râșcani, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și Secția Teritorială Bălți a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, care nu au fost atrase în proces.

Prin încheierea din 15 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, s-a ridicat de la examinare în ordine de recurs cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cooperativa de Întreprinzător „Fruva Natural” împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură cu privire la contestarea actului administrativ, cu remiterea acesteia Curții de Apel Chișinău

pentru corectarea greșelii materiale evidente strecurate în partea motivată a încheierii din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, referitor la numele revizuentului.

Prin încheierea din 31 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a corectat eroarea de ordin material strecurată în partea motivată a încheierii din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, referitor la numele revizuentului, corectând prin înlocuirea sintagmei „Cudrițchi Nicolae și Cudrițchi Svetlana” cu sintagma „C.Î. „Fruva Natural”.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 10 decembrie 2019 (f.d. 200-204). Astfel, recursul depus la 17 decembrie 2020 (f.d. 207-209) este în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizia de respingere a recursului.

Din conținutul recursului depus de Cooperativa de Întreprinzător „Fruva Natural” reprezentată de avocatul Roman Doroftei, rezultă că recurentul nu este de acord cu încheierea din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de C.Î. „Fruva Natural”.

La fel, s-a constatat că pentru a se pronunța astfel, instanța de revizuire a reținut că argumentele invocate de către revizuiantul C.Î. „Fruva Natural” nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, deoarece revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt

probate circumstanțe, fapte ori evenimente prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată, condiție însă ce nu s-a confirmat la caz.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră corectă concluzia instanței de revizuire despre necesitatea respingerii ca inadmisibilă a cererii de revizuire.

Instanța de recurs reiterează că la 01 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, fapt ce rezultă din art. 257 alin. (1) al codului respectiv, iar conform art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171.

Respectiv, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ analizând situația de fapt din prezenta cauză, consideră oportun de a reitera prevederile art. 451 alin. (1) Cod de procedură civilă care indică expres că cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447 Cod de procedură civilă, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 Cod de procedură civilă și anexându-se probele ce le confirmă.

Instanța de recurs menționează că, revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată. Temeiurile declarării revizuirii sunt expres prevăzute în art. 449 Cod de procedură civilă care poartă un caracter exhaustiv.

Pornind de la aceste cerințe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, revizuirea unei hotărâri date de către instanță este posibilă doar în cazul în care solicitantul, după devenirea irevocabilă a hotărârii, intră în posesia unui temei din cele prevăzute de art. 449 Cod de procedură civilă.

În același timp, acest temei trebuie să vizeze situația de fapt, care a fost obiectul examinării în instanța de fond, dat fiind că instanța de recurs verifică corectitudinea aplicării și interpretării de către instanța inferioară a normelor de drept material și procesual în limitele materialelor din dosar și în limitele recursului declarat or, nu poate fi revizuită o hotărâre care elucidează o anumită situație de fapt, asupra căreia s-a pronunțat instanța de fond, prin prisma unui temei care caracterizează o altă situație.

Colegiul reține că, pentru a redeschide procesul trebuie să fie invocate temeiurile prevăzute de către art. 449 Cod de procedură civilă și prezentate circumstanțele sau faptele existente obiectiv pentru declararea revizuirii confirmate în fața instanței prin prezentarea unor probe concludente.

Din conținutul cererii de recurs în coroborare cu cererea de revizuire depusă de C.Î. „Fruva Natural”, reprezentată de avocatul Roman Doroftei rezultă că, revizuentul – recurent a invocat drept temei de revizuire prevederile art. 449 lit. b), c) și h) Cod de procedură civilă.

În acest sens, revizuiantul a indicat că încheierea din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău este nemotivată, cuprinde dispoziții contradictorii și nu este clară, deoarece în partea motivată a încheierii s-a menționat că cererea de

revizuire a fost înaintată de Cudrițchi Nicolae și Cudrițchi Svetlana, iar în partea dispozitivă că se respinge cererea de revizuire depusă de Cooperativa de Întreprinzător „Fruva Natural”.

La fel, a menționat că Curtea de Apel Chișinău nu s-a expus asupra argumentului că actul de instalare și dare în exploatare a utilajului și echipamentului tehnologic nou din 01 septembrie 2016 a fost vizat și coordonat de trei autorități publice și anume: Direcția Agricultură și Alimentație Râșcani, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și Secția Teritorială Bălți a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, care nu au fost atrase în proces.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că invocând prevederile art. 449 lit. b) și h) Cod de procedură civilă, revizuentul nu le-a probat în modul corespunzător, limitându-se doar la mențiunea textuală din legea procedurală, fapt care le acordă un caracter declarativ.

Referitor la temeiul invocat de revizuent prevăzut în art. 449 lit. c) Cod de procedură și anume că la examinarea cauzei nu a fost atrasă Direcția Agricultură și Alimentație Râșcani, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și Secția Teritorială Bălți a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că instanța urma să constate dacă prin hotărârea supusă revizuirii persoanei neimplicate în proces i-au fost încălcate aceste drepturi.

La acest capitol, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că deși s-a invocat neatragerea în proces a unor persoane, acestea, deși cunoșteau despre existența litigiului dat, nu și-au manifestat interesul de a fi atrași în proces și nu au depus asemenea cereri.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecării în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 Cod de procedură civilă.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în speța Roșca vs Moldova, hotărârea din 22 martie 2005, definitivă din 22 iunie 2006, a subliniat expres că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe de judecată independentă și imparțială, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului, urmează a fi interpretat prin prisma Preambulului Convenției, care enunța preeminență principiului supremației dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale a preeminenței este principiul securității raporturilor juridice, care înseamnă că o soluții definitivă al oricărui litigiu nu trebuie rediscutată. Totodată, principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de regula lucrului judecat.

Astfel, securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata*, adică caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești, care cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel sau recurs camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O abatere de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (Josan vs. Moldova, nr. 37431/02, §25; Brumărescu vs. România, nr. 28342/95, §6; Ryabykh vs. Rusia, nr. 52854/99, §52).

În această ordine de idei, și având în vedere normele legale naționale și raționamentele Curții Europene a Drepturilor Omului enunțate supra, instanța de recurs reține că o eventuală admitere a cererii de revizuire depusă de către C.Î. „Fruva Natural”, reprezentată de avocatul Roman Doroftei în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celeilalte părți la un proces echitabil garantate de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind întemeiată concluzia Curții de Apel Chișinău de respingere a temeiurilor de revizuire invocate.

Din considerentele menționate supra și având în vedere că încheierea din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă cu respectarea normelor de drept pertinente, iar recurentul nu a adus în fața instanței de recurs argumente elocvente în sensul demonstrării netemeinicii actului judecătoresc contestat, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 195, 243 alin. (1) lit. b), (2) și (3), art.258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de C.Î. „Fruva Natural”, reprezentată de avocatul Roman Doroftei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh